

GROENWERKT !

Verkiezingsprogramma GroenLinks Lochem 2010

Groen werkt! Investeren in duurzaamheid levert banen op en zorgt voor een beter leefmilieu.

GroenLinks stelt investeren in duurzaamheid de komende jaren centraal. Voor u ligt ons programma voor de gemeenteraadsperiode 2010-2014. Het bestaat uit twee delen: sociaal en groen.

Wij willen een sociale gemeente

GroenLinks streeft naar een solidaire samenleving, die welvaart en middelen evenwichtig verdeelt. Wij willen dat iedereen kan meedoen en optimale kansen heeft om zich te ontplooien en zijn leven zelf vorm te geven. De gemeente moet rekening houden met diversiteit om gelijke kansen voor verschillende groepen te bevorderen en discriminatie, sociale ongelijkheid en uitsluiting tegen te gaan. Alle kinderen verdienen een goede start thuis, hoogwaardige kinderopvang en goed onderwijs dat hun talenten ontwikkelt. Werk is belangrijk: het maakt mensen mondig, het geeft zelfvertrouwen en een positie in de samenleving. We gaan uit van ieders eigen verantwoordelijkheid, maar hebben ook oog voor het verschil in mogelijkheden. Daarbij past een ruimhartig armoedebeleid, zoals de gemeente Lochem mede op initiatief van **GroenLinks** heeft ontwikkeld.

De sociale paragraaf van **GroenLinks** Lochem heeft zeven speerpunten. We willen een passende huisvesting voor iedereen in een veilige woon- en leefomgeving. Deelname aan werk, vrijwilligerswerk, sport en cultuur willen we zoveel mogelijk stimuleren. We vinden dat elke kern een ontmoetingscentrum verdient en hechten belang aan het werk van de dorpsraden. Ten slotte willen we dat mensen zich verantwoordelijk voelen voor de eigen leefomgeving.

1. Woningen voor iedereen

Iedere kern in de gemeente moet kunnen voorzien in de woonbehoefte van de bevolking van de eigen kern, ook die van jongeren en jonge gezinnen met een laag inkomen. Er moeten voldoende betaalbare woningen zijn. We maken ons hard voor:

- beslissingen op basis van gedegen studies naar de ontwikkeling van de bevolking;
- 30% van de nieuwbouw is bestemd voor sociale woningbouw;
- renovatie van oude wijken, met als doel meer wooneenheden, een lager energiegebruik en meer groen en speelgelegenheid;
- meer doorstroming van goedkope naar duurdere huurwoningen of koopwoningen, waardoor de wachttijd voor huurwoningen korter wordt;
- lagere kosten voor starters om een woning te kopen;
- seniorenwoningen die zijn aan te passen op de leefsituatie, zodat ouderen die zorg nodig hebben zelfstandig kunnen blijven wonen;
- ruimte voor flexibele woonvormen met een combinatie van wonen en werken;
- respect voor het aanwezige groen bij nieuwbouw, met een voorkeur voor nieuwbouw binnen de bebouwde kom of - als dat niet mogelijk is - aan de randen van de kernen.

2. Werk voor jong en oud

Werk is belangrijk: het stimuleert mensen om actief deel te nemen in de samenleving. Voor de ontwikkeling van jongeren is het belangrijk dat zij een baan krijgen. En als dat niet lukt, kan de Lochemse samenleving helpen door ze werk- en maatschappelijke ervaring te laten opdoen. Dat geldt ook voor mensen die buiten het arbeidsproces zijn gekomen door handicap of hogere leeftijd. De sociale dienst en het welzijnswerk zijn dan belangrijk om te voorkomen dat mensen in een isolement raken.

We willen dat de gemeente trajectbegeleiders aanstelt, die mensen zonder (vrijwilligers)werk koppelen aan organisaties en personen die werk of een zinvolle tijdsbesteding kunnen bieden. Te denken valt aan de ambachtelijk leermeester en gezelschap, aan activiteiten voor het schoon, groen en veilig houden van de eigen leefomgeving, en aan functies ter ontlasting van mantelzorgers. Ook de begeleiders kunnen worden gerekruteerd uit de groep mensen die, om welke reden dan ook, niet of niet geheel aan het arbeidsproces kunnen deelnemen.

3. Iedereen in Lochem beweegt

We stimuleren een sportieve levensstijl, door iedereen de mogelijkheid te geven aan sport te doen. Wij willen vooral de sportdeelname bevorderen van inwoners die weinig actief bewegen. Kinderen moeten voldoende speelruimte in hun woonomgeving hebben. We ondersteunen van harte de gezamenlijke lokale agenda voor breedtesport, sportevenementen, sport op de brede school en naschoolse opvang. Subsidies voor jeugdigen, kwetsbare ouderen en mensen met een handicap zijn hiervoor op zijn plaats. Een laag inkomen mag geen beletsel zijn om mee te doen. Bij de uitvoering van de activiteiten - en nadrukkelijk ook de naschoolse opvang - moeten de sportverenigingen een centrale rol spelen. De buitenzwembaden zijn voor de eigen bevolking en voor het toerisme van grote waarde. Deze baden willen we behouden.

4. Cultuur is de muziek van de samenleving

Kunst en cultuur kunnen verrassen, stimuleren en inspireren; ze verrijken het leven. Het is goed te leven in een gemeente met een rijk en gedifferentieerd cultureel aanbod en met een actief verenigingsleven. In de gemeente Lochem zijn gelukkig al veel mogelijkheden om mee te doen aan onder meer kunstzinnige vorming, muziek, zang, dans en toneel. Hier zetten we op in:

- het culturele aanbod in Lochem wordt versterkt en meer mensen nemen eraan deel;
- uitgaven voor kunst en cultuur zijn geen sluitstuk van de begroting, ook niet als het economisch slechter gaat;
- het (basis) muziekonderwijs blijft ook in de toekomst ondersteund worden;
- de bibliotheek ontwikkelt zich verder tot informatiepunt voor alle bevolkingsgroepen;
- de schouwburg wordt op termijn geïntegreerd met andere voorzieningen voor dans, café, podium, grote activiteiten en zo mogelijk de raadszaal.

Ons streven is dat het kunst- en cultuurbeleid de Lochemse samenleving een prettige klank geeft: cultuur als muziek van de samenleving.

5. Ontmoetingen mogelijk maken

Lochem kent veel kleine dorpen, waar het voorzieningenniveau afneemt. Dat geldt voor winkels, maar ook voor banken, sportvoorzieningen, ontmoeting en cultuur. Daardoor kan ook het sociaal netwerk verzwakken. Ontmoetingspunten en een dorpswinkel zijn zo essentieel dat een steuntje van de gemeente voor de hand ligt, wanneer deze voorzieningen wegvallen. Wij willen dat iedere kern is voorzien van een centrum om ontmoetingen mogelijk te maken. Daarom steunt **GroenLinks** de huidige initiatieven voor dorpshuizen in Epse en Harfsen.

In de stad Lochem speelt het centrum een belangrijke rol als ontmoetingsplek. Niet voor niets: de binnenstad heeft een levendig, historisch karakter met allerhande winkels en uitgaansgelegenheden. **GroenLinks** wil meer regie van de gemeente. De gemeente kan samen met private partijen panden aankopen en ontwikkelen. Jonge ondernemers willen we steunen, bijvoorbeeld door de huur afhankelijk te maken van de omzet. Alleen samen met de ondernemers kan de binnenstad een volwaardig ontmoetingscentrum blijven.

6. Vrijwilligers zijn onmisbaar

De leefbaarheid in een dorp of wijk staat of valt vaak met de actieve inzet van vrijwilligers. Ze doen nuttig werk en hebben oog voor het welbevinden van anderen. Wij willen het vrijwilligerswerk bevorderen door verzekeringen te regelen, cursussen aan te bieden en besturen te ondersteunen. Daarnaast moet de gemeente een visie ontwikkelen voor een nieuwe generatie vrijwilligers. Mantelzorgers zetten zich in voor anderen, maar niet geheel vrijwillig. Zij zorgen voor een familielid, die door hun zorg thuis kan blijven wonen. De gemeente kan bijdragen aan de verlichting van hun

taak, bijvoorbeeld door eenvoudige regelgeving en het meefinancieren van vervanging en ondersteuning van de mantelzorger.

7. De dorpsraad weet raad

Wij staan voor een democratie die verder gaat dan het stemhokje. Een democratie die mensen aanmoedigt om zich verantwoordelijk te voelen voor de inrichting van de eigen gemeente, de eigen wijk en straat. Burgerzin en gemeenschapszin ontstaan als mensen de kans krijgen om mee te doen. Daarom willen we dat de gemeente haar inwoners betreft bij het beleid en burgers meer zeggenschap geeft over de inrichting van hun omgeving.

De dorpsraden vervullen hierin een belangrijke rol. In de stad Lochem dienen wijkraden opgericht te worden die eenzelfde rol kunnen vervullen. We vinden een representatieve vertegenwoordiging belangrijk, zodat de visies breed worden gedragen. We willen graag regelmatig contact hebben met deze verenigingen om zo voeling te houden met de zaken die op dorps- en wijkniveau leven.

Wij willen een groene gemeente

Het is prettig leven in onze gemeente, doordat we veel natuur en een mooi landschap hebben. Het maakt de gemeente tot een aantrekkelijke vestigingsplek voor bewoners en bedrijven. Onze natuur is divers: van rivier en uiterwaarden tot heide en 'bergen'. Daardoor zijn er vele kleuren 'groen'. Groen is een waarde, waarvan we in ons eigen leven allemaal het belang inzien. Daarom staat **GroenLinks** voor ecologische duurzaamheid. Dat betekent dat we:

- het milieu zo min mogelijk willen belasten;
- kwetsbare natuur zullen beschermen;
- zuinig zullen omgaan met de beschikbare natuurlijke hulpbronnen.

Daarvan hebben wij, maar ook toekomstige generaties profijt. Als ons productie- en consumptiepatroon niet verandert, zullen zij te maken krijgen met de gevolgen van klimaatverandering en een verslechterde leefomgeving. Door slim beleid en innovatieve maatregelen kunnen we deze ontwikkelingen ombuigen en kan de economie duurzaam groeien.

GroenLinks Lochem streeft naar minder afval en energiegebruik en meer productie van duurzame energie. De overlast door autogebruik willen we verminderen. De groene ruimte willen we open houden, kleurrijker maken en we willen meer variatie in planten en dieren bevorderen. De gemeente kan hieraan op verschillende manieren bijdragen. Vooral door zelf initiatieven te nemen en samen met inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven te werken aan het 'groener' maken van Lochem. Onze vijf groene speerpunten lichten we hieronder toe.

8. Lochem 'klimaatneutraal' in 2030

Het klimaat verandert. Energie wordt duurder. We streven naar een 'klimaatneutrale' gemeente in 2030, een zo laag mogelijk energieverbruik, gebruik van duurzame energiebronnen en een zo laag mogelijke uitstoot van broeikasgassen. Dat is realistisch, want de gemeente Lochem behoort, mede door de inzet van de hiervoor verantwoordelijke wethouder van **GroenLinks**, nu al tot de beste Nederlandse gemeenten op klimaatgebied.

Duurzaam bouwen en duurzaam ondernemen is de basis van toekomstige ontwikkeling. We willen stimuleren dat Lochemse burgers, maatschappelijke organisaties en bedrijven hun verantwoordelijkheid nemen en samenwerken aan energiebesparing en duurzame energie. Dit is niet alleen goed voor het klimaat maar versterkt ook de lokale economie. **GroenLinks** ziet mogelijkheden om zowel de economie als het milieu te versterken, bijvoorbeeld door het gebruik van afval van huishoudens, warmte van de industrie en mest uit de landbouw voor energieproductie en algenkweek. Er zijn er al ideeën voor klimaatneutrale wijken bij nieuwbouw in Almen en Lochem. Wij willen klimaatneutrale kernen en wijken tot speerpunt van het Lochemse beleid maken.

9. Overlast door autogebruik verminderen

De groei van het autogebruik lijkt een nauwelijks te keren ontwikkeling. Onze maatschappij is sterk ingesteld op het autogebruik en dat geldt zeker voor het platteland. De groei leidt tot een onveiligere leefomgeving, luchtvervuiling en lawaai.

De overlast op de doorgaande wegen in de gemeente Lochem willen we beperken door aanpak van onveilige kruispunten, aanleg van stil asfalt en waar nodig verlaging van de maximum snelheid. Dit is deels een provinciale taak. Doorgaand verkeer op gemeentelijke bestemmingswegen willen we weren, omdat het onveilig is voor voetgangers en fietsers en hinderlijk voor aanwonenden. Minder verkeer leidt bovendien tot minder slijtage van wegen en bermen en dus tot lagere onderhoudskosten. Bijvoorbeeld zou het gedeelte van de Lageweg in Lochem, dat door het landgoed de Velhorst loopt, alleen voor fietsers en bestemmingsverkeer toegankelijk gemaakt kunnen worden. Het fietsgebruik willen we stimuleren, onder andere door de fietspaden beter te onderhouden. Vooral in het buitengebied laat de kwaliteit van de paden te wensen over.

10. Bebouwing in het buitengebied beperken

Elk jaar stoppen er boeren in Lochem en komen er bedrijfsgebouwen vrij. De huidige 'rood-voor-rood' regeling staat toe dat bedrijfsgebouwen deels kunnen worden vervangen door woningen. Wij willen deze regeling beëindigen, omdat natuur en landschap er niets mee opschieten. Wel moet het nog mogelijk zijn vrijkomende gebouwen beschikbaar te maken voor de ontwikkeling van kleinschalige economische bedrijvigheid die past in het landschap.

Door schaalvergroting is veel kleinschalig agrarisch cultuurlandschap verdwenen en het landschap eenvormiger geworden. We willen daarom ruimte geven aan boeren die overschakelen naar biologische landbouw of neventakken, zoals zorglandbouw en agrarisch natuurbeheer.

Boeren met grote bedrijven willen we stimuleren om productie te combineren met:

- behoud en versterking van het landschap;
- behoud van monumentale boerderijen en boerenschuren;
- mooie landschappelijke inpassing van nieuwe gebouwen en installaties;
- verhoging van de natuurwaarde van erf en perceelranden.

11. Variatie aan planten en dieren in een afwisselend landschap

Het buitengebied van de gemeente Lochem is boeiend en afwisselend. De rijkdom aan planten en dieren is echter voortdurend afgenomen door bedrijvigheid en veranderingen van de waterhuishouding. Wij zetten ons in voor de landschappelijke kwaliteiten van het buitengebied en voor bescherming van bedreigde planten- en diersoorten in kwetsbare natuur.

De gewenste landschapskwaliteiten staan in het Landschapsontwikkelingsplan van de gemeenten Lochem, Bronckhorst en Zutphen. Wij willen bewoners en bedrijven stimuleren het landschap te behouden en te versterken. Een gevarieerd landschap is niet alleen mooi, maar gaat bovendien samen met een grotere variatie aan planten en dieren. Ook de gemeente zelf kan zorgen voor meer variatie, bijvoorbeeld door bermmaaisel af te voeren, wat gunstig is voor onder meer wilde bloemen.

12. Afval scheiden loont

We produceren met elkaar steeds meer afval. Veel afvalsoorten kunnen we al gescheiden aanbieden, maar het niet-gescheiden restafval vormt nog steeds de grootste afvalstroom. Door een betere scheiding kunnen we afval als grondstof voor nieuwe producten gebruiken en op verwerkingskosten besparen. Dat betekent een lagere afvalstoffenheffing.

GroenLinks staat achter het beleid van de gemeente Lochem om de hoeveelheid huishoudelijk restafval te verminderen van 250 naar 150 kilogram per persoon per jaar. Daarvoor zijn in elke kern voorzieningen nodig voor de gescheiden inzameling van blik, papier, glas, plastic en textiel. Deels zijn die er al. Ons voorstel is om mensen die hun afval scheiden te belonen: hoe minder restafval je aanbiedt, hoe minder je betaalt. Bied je meer aan, dan betaal je ook meer. Ervaringen met dit systeem in de gemeenten Zutphen, Apeldoorn en Brummen zijn positief. Lochemse burgers kunnen zo op jaarbasis samen 300.000 euro besparen: afval scheiden loont. Daarnaast willen we ervoor zorgen dat zwerfafval wordt voorkomen en goed en snel wordt verwijderd.